

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 16.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 80 K, félévre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Idegl. felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy Isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.“

Szemle.

Ellenségeink, akik meglehetősen sokan vannak, minden alkalmat megragadnak, hogy bennünket lehicsinyljenek. Kulturális téren a bocskoros oláhoktól kapunk arcúvárgást, nem is olyan régen, mikor Erdélyről felvett statisztikájukban úgy szerepeltetik a mi vitéz, büszke, éleseszű, szívos, déli székely népünket, mint cigányokat. Most pedig bemutatnak bennünket, mint olyanokat, akik a külkereskedelem terén egyáltalán nem játszottunk szerepet. A Központi Statisztikai Hivatalban letagadhatatlan okmányok tanuskodnak arról, mi mindent adtunk mi — boldogabb időkben — a szomszédos kis éhenkórász, rabló nemzeteknek. A mi kedves szomszédunkon, az osztrákokon kezdjük. Szállítottunk ennek a falánk népségnek gabonát, lisztet, szarvasmarhát, sertést, lovat, nyersbőrt, szárnyast, tejet, gyümölcsöt, cukorrépát, dohányt, barnaszemet, szalmát, szénát, sajtot, fát és — „toronyórát“. Mert ezek után már csak ez következhetik. Mit akarnak még? ! Elégge kártartottuk őket. A jutalom mi lett? Toronyóra fejében Nyugatmagyarországra felelnek a fogukat. Sógor! Beletörök a fogad! Legközelebb elmondjuk, hogy az osztrákokon kívül még kinek mit juttatott ez a „lekicsinyelt“ ország.

Clemenceau és társai gondoltak nagyot és merészet. A zsidó faj, bár nekik sem kedves és mert nem kedves, ép azért elhatározták, hogy mint nagy „hódítók“, nekik is meghódítsanak egy tartományt. Persze a szerencsétlen Palesztinára esett a választás. Naiv „hódítók!“ Voltak már a zsidók ott is. Nem tetszett nekik. Letelepíthetik őket a kerek föld leggazdagabb területére, de azért önmagukban, más népektől különváltan a legnagyobb inségre jutnak. A zsidó sem ipari, sem gazdasági téren termelni nem tud; ő csak közvetít és fogyaszt. De azt aztán alaposan. Ha pedig magukban lesznek, nem lesz mit fogyasztani meg közvetíteni. Ha tuskés drótsövényvel, farkasvermekkel és egyéb biztos övszerekkel keríténe is körül Palesztinát, akkor is megszöknének onnét. Vértükben van. Nem tehetnek róla. Mi azonban segítünk a bajukon és a mi bajunkon is!

„Csomka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!“

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

A vörösök veszedelme Oroszországban.

Koppenhága, okt. 29.

Lenin uralma megbukottnak tekinthető. Megbukatta a rettenetes élelmiszerhiány, mely az egész nagy Oroszországban általánosan észlelhető. Kétségtelen — jelenti Bécsből —, hogy Moszkvában és Pétervárott erős belső forrongás van. Az ostromállapot mindenütt kihirdetve, mert a megromlott vasúti közlekedés miatt gabonát vidékről szállítani nem tudnak, a környékbeli parasztok pedig vad ellenállást fejtenek ki utolsó szem gabonájukért. A bolsevik lapok — sőt Lenin maga is — beismerik, hogy ez a vég kezdete, mert nemcsak a civilek rognak össze az éhségtől a fővárosok utcáin, hanem a szovjet katonaság is súlyos válsággal küzd e tekintetben. — Ehhez járul, hogy japán keletről folyton nyomul előre, hogy Szibéria megfelelő részére érdekltségét kiterjessze. — (Kohn-Kun Béla urat ügylátszik végül is utoléri a jól megérdemelt végzet. Szerk.)

Gyászolnak a tótok.

Krakó, okt. 29.

A krakói „Slovák“ című lap okt. 28-án gyászkeretben jelent meg ezzel a felirással: A tótság gyásznapja. A cikk kijelenti, hogy itt a híres felszabadítás évfordulója, ünnepl is a cseh, de „Mi, tótok sohasem fogjuk magunkat boldognak érezni ebben az államban.“ — Kell ehhez kommentár?

Károlyi Olaszországban.

Milanó, okt. 29.

Mint értesülünk, Károlyi Mihály gróf, akit a csehek kilöktek, a bajorok be nem fogadtak: Olaszországban van. Vajjon onnan mikor lökik ki?

— Olvasóink figyelmébe. Ma, f. hó 31-én tartjuk a Ker. Kisgazda- és Földmives-Szövetség kerületi gyűléseit. És pedig: Pápa: Kis Kálmán, a Dunántúli Hazánk munkatársa és Németh K. Ferenc kisgazda. Csótton: Sági Tamás tanár és Polgár Gyula kisgazda. Pápakövesében: Dienes Sándor, lapunk szerkesztője, Horváth István, lapunk kiadóhivatali vezetője és Unger Ferenc kisgazda. Somlóvásárhelyen: Zsilavy Sándor, lapunk felelős szerkesztője, Brenner Alajos, lapunk munkatársa és Nyárs István kisgazda — tartanak a kisgazdákat és földmiveseket érdeklő időszaki ügyekről előadást.

Sírok között járva.

Hogy az élők felkeressék a halottak csendes birodalmát és az élet forgatagából egy nap azoké legyen, akik „voltak“, egyetemes érzés a világon. Mindenüvé, ahova a keresztény kultúra behatolt, elvitték a halottak iránt való kegyelet érzését. Ez a szokás, a kegyeletnek ez a meleg érzése évezredekig tartó. S következésképp bármilyen világszellem, a kegyeletnek ez a meleg érzése nem vesz ki az emberből. Van idő, mikor hánytorgatjuk a temetői halottaknapi luxust, melyben — mint az élet minden jelenlétében — van sok hiu csillogás és hazugság, de alapjában mindnyájan a halottakra való emlékezés kegyeletes szép szokásának rabjai vagyunk és örülünk, hogy ebben a korban a kegyeletnek ily magas és tiszta érzésére képesek vagyunk. Régi, a halottakra való emlékezésnek ez a megszentelt napja. Meghatva járunk Callixtus katakombáiban, ahova az első római keresztények temetkeztek. Mennyi tiszta érzés és mily sok emlékeztető arra, mely az emberi nyomorúságos léten túl, más világot sejtet.

Nem is hisszük, hogy a halottaknapi temetői hangulatnak akármilyen kor-szellem ártasson. Legyen az ember akármily „műfélvilágosodott“, amikor megkondukt a halálharang, fel kell tenni önmagának a kérdést: Hova leszünk, mi következik az élet után. A jövődő ködbevesző sejtelméi, a tudatlanság, amelyben vagyunk, hogy ez a világszisztem miként alakult ki, a vég, melyet Madács Ádámja szerint „csak tudnánk feledni“ — ezek adnak halottak napján méla, fájdalmas hangulatot, még azoknak a keveseknek is, akik senkit sem siratnak.

És a halál, Hamlet szerint: „ez ismeretlen tartomány“ titokzatos és megdöbbentő. Miért? Mert szeretjük az életet. Maecenas, aki pedig bölcs ember volt, midőn a római püha élvezetek következtében elvesztette majdnem minden érzékét, így sóhajtott föl: „És nem bánom, legyek süket, legyek vak, legyek béna, csak éljek, éljek! Pedig a halál. Herder szerint az elszenderülés és soha fel nem ébredés szende pillanata: pillanata a

csendnek, melyet semmi zaj, a nyugalomnak, melyet semmi földi baj többé nem háborgat. Még a legfájdalmasabb betegségben is többnyire csendes percek, vagy még világos és derült látványok is előzik meg az elbűszűst; a halál szárnyait felénk csattogtatja, s minél inkább közelegnek, annál halkabb suttogásuk, míg be nem árnyaznak minket. Oly arcköveket is, melyek a szenvedéstől eltorzultak, kisimít a halál keze annyira, hogy néhány perc után némely halott szebb alakot mutat, mintsem bármikor is életében. Nem rémkép tehát ez utolsó barátunk: a halál, hanem élünk bevégezője; egy szép ifjú, aki a szövétneket eloltja és a hullámzó tengernek csendet parancsol. Nem kell félni tőle!

„A gyáva többször hal meg a sir előtt,
A bátor egyszer izli a halált.
Minden csudák közt, melyeket tartok,
Legrendkívülebbnek találok azt,
Hogy a haláltól ember félni tud;
Holott a kényszerű vég, a halál,
Eljő, ha jönnie kell.”

A természet hervadásához, melankóliájához, elmúlásához oly szépen illik a halottak napja. S nagyon rossz ember az, akit meg nem indít a koszorúvivőknek méla, bánatos serege.

Szép vagy halottak napján temető. Szenvedők pihentetője, minden fájdalomnak megváltása; de mi az étellel küzdők Maecenással kiáltjuk: „Csak élni, élni!”

A katolikus naggyűlés tanulságai.

— Második közlemény. —

Úgy tanultuk valamikor az iskolában, hogy nyelvben él a nemzet. Most — Bangha páter-től — meg kellett még hozzá tanulnunk még azt is, hogy *sajtójával él és hal a keresztény Magyarország!* Vagy talán nem is Bangha páter tanított erre bennünket, hanem csak neki adta szájára mindnyájunk örök mestere: az Élet. Ez a kegyetlen, de igazságos régimódi tanító, aki nem igen cifrázza a szót, nem igen változtat, hogy kiknek milyen a kaputja, nadrágja, úr-e, paraszt-e, hanem ha nem tudjuk, vagy rosszul tanultuk meg a leckét, gúnyos kárörömmel ránk veri a maga szokásos huszonötjét. S még hozzá ki is nevet...

Már pedig soha e tejfel-mézszel folyó Kánaánban lakó nép leckéjét rosszabbul nem tudta, jobban el nem hanyagolta, mint mi. Csoda-e tehát, ha az exámenten megbuktunk, ha a testimoniumunkba azt írta a kéréshetetlen szigorúsága Élet, hogy *mindenből rossz*. Mert hogy megbuktunk, hogy elbuktunk (ez elvégre is egyre megy), az bizonyos. S hogy ennek is a saját hanyagságunk az oka, az meg még bizonyosabb. Aki nem hiszi, az hallgassa meg, milyen igazságokat mondott el erre vonatkozóan a katolikusok naggyűlésén a tudós páter. Első nagy hibánk, hogy a legtöbb ember nincs tisztában vele, hogy az újság, a könyv, a nyomtatott betű: *a sajtó* — nem pusztán kíváncsiság-kielégítő eszköz, hanem félelmes, gyilkos fegyver, mellyel lehet szemtől-szemben állva, de orvul is ölni, embert, családot, nemzetet: népeket. Az újságok néma kis ólombetűi mögött ott sorakozik a láthatatlan hadsereg. Az újság tehát hatalom! Ha pedig a sajtó fegyver? Félelmetes? Gyilkos? Akkor nagyon, de nagyon vigyáznunk kell rá, hogy gazemberek kezébe ne kerüljön, mert ezek a *sajtóbetyárok* még a közönséges utonállónál is veszedelmesebbek. Már pedig hogy milyen rettenetes hatalom a sajtó, arra egy igen érdekes példát hoz fel a kiváló szónok. Köztudomású, hogy a világháború elején az egyik vereséget a másik után szenvedő Franciaország komolyan gondolt a németekkel való kibékülésre. Nosza lett erre nagy riadalom a bankárok és municiógyárosok között! Ne legyen tehát béke, sőt ellenkezőleg! Legyen harc, mely az egész világra kiterjed, akkor telik meg csak a Rotschildok zsebe csengő arannyal igazán. Az nem baj, ha ahhoz az aranyhoz vér, könny, nyomor, átok tapad, hisz a pénznek úgy sincs szaga. Tehát hajrá!

— Elég erről annyi, hogy egy szép napon megjelent egy csomó bankár és municiógyáros Franciaországban és így szólt:

— Uraim! Ne hagyják abba a háborút, Amerika be fog állni az ántánt mellé! Mi — úgy mond — még csak ötezeren vagyunk, akik Amerikában a háborút akarjuk, de egy esztendő múlva százmillió fogja akarni! — És megindult a sajtóháujarat és egy fél év múlva egész Amerika üvöltötte, hogy nekünk is be kell állni az ántánt mellé a harcba...

De ne menjünk mi jó példáért ilyen messzire; itt van nekünk közvetlenül a hátunk mögött tapasztalat — gyűjtés céljaira egy egész pekok, teive a kommun vértől csöpögő vörös ördögivel: Avagy nem első dolga volt-e ezeknek a fenevadaknak elhallgattatni, minden becsületes keresztény lapot Magyarországon, midőn a hatalmat átvették? És nem csupán azokat hagyta-e meg, amelyek az ő gázságait dicsőítették és közönséges rablásait, gyilkosságait igyekeztek a törvényesség köntösébe bujtatni? Végül felteszem a legfájdalmasabb kérdést: gondolkodtatok-e rajta magyar emberfársaim, vajjon mi lehet az oka annak, hogy az oroszországi vörös szovjetsapatoknak még ma is legjobb, legelszántabb katonái a vértünkben sarjadt véreink: a magyar hadifoglyokból kerültek ki? Mi lehet ennek a rettenetes titoknak a nyitja? Hogy jutottak a mi becsületben, istenfélelemben, tisztas családi körben felnövekedett gyermekeink a korszerű főrgazemberek körmei közé. Megmondjam? Fájai fog, de megmondom, hogy *okuljunk*. Kohn-Kún Béla úrnak első dolga volt Oroszországban is lapot, magyar lapot alapítani. Moszkvában jelenik meg. A címe: *Vörös Újság*. Ebben aztán szépen elmondja a hazavágyó magyar fiuknak, hogy ott-hon legyalulják a szegény ember hasát, kiszurják a szemét bicskával és megéltetik azt a megvakítottal magával, Megsúttik őket elevenen, és a többi. S a szegény boldogtalan magyar fiuk ezt elhiszik, mert innen hazulról híreket nem kaphatnak s vereszenek eszeveszett dühvel; az a vörös zsidóhóhér pedig a markába röhög...

— Legvégül még csak két kérdést! — A közel-múlt blokádot tán nem ilyen hazug híreknél köszönhetjük? Hát a pénzünk romlását? De igen! Adataink vannak rá, még pedig bőségesen! Hát ugy-e, hogy nagy hatalom, hogy gyilkos, hogy orgyilkos fegyver is lehet a sajtó? Ha pedig fegyver, akkor bánjunk úgy vele, mint azzal szokás. Csak hozzáértő és becsü-

tes keresztény ember kezébe adjuk, mint a puskát, hogy őriaze vele gyermekünket, magunkat, házunkat, barmunkat; mindenféle vagyónunkat, de legkivált nemzetünket s hazánkat.

Ellenben semmi esetre se adjuk, mint eddig tettük, botorul hitvány emberek kezébe, mert az ellentünk fordítja és kifoszt mindenünk-ből, mint tette Kún Béla rablóbandája... Ha pedig igaz magyar vagy és keresztény, s komolyan óhajtod, hogy e megalázott nemzetnek tisztas neve, becsüllete legyen széles e-világban, akkor vésd észvedbe az alábbi tanácsainkat:

1. Né végy a kezvedbe haza- és nemzetellenes zsidóújságot, még ha ingyen adják ia. S mert amilyen bizonyos én vagyok abban, hogy e figyelmeztetés dacára mégis csak megveszed azt, ha read tuknálják: éppen olyan bizonyos lehetsz te abban edes magyarom, hogy a legutolsó, pajeszos galiciai zsidó soha, — még tévedésből sem vesz a kezébe keresztény lapot.

2. Vedd meg a becsülletes keresztény lapot, még ha drágárod is, mert jusson eszedbe, hogy minden ideadott fillér neked magadnak hoz hasznót első sorban, mert ebből tudod meg, hogy milyen ártó szándékkal van ellened a „szomazéd“ (?) s hogy, hogyan és miért akar a keresztények közé éket verni. Másod sorban meg vedd eszedbe, hogy a ti parancsolja a becsület és tisztesség is hogy filléreddel ne az ellenséget támogasd, hanem te is hozzájárulj azon cél eléréséhez, hogy ne csak nyelvben, hanem sajtójával is éljen, de igazán, boldogan és sokdíg éljen a keresztény Magyarország.

HIREK.

— **Apponyi Székesfehérváron.** Székesfehérvár városának közgyűlése vasárnapra, f. hó 31-ikére tervezte azt a gyűlést, amelyen Apponyi Albert gróf dizspolgárrá való választását meg fogja köszönni. Időközben azonban a városi tanács úgy intézkedett, hogy ezt a gyűlést szombaton, 30-án délelőtt fogja megtartani. Ezért Apponyi Albert gróf már ma reggel elutazott Székesfehérvárra. Beszéde elé a politikai világ nagy érdeklődéssel tekint.

— **Pápa képviselete a veszprémi Tisza-ünnepélyen.** Veszprémmegye törvényhatósága, mint ismeretes, október 31-én lelezi le gróf Tisza István arcképet rendkívüli közgyűlés keretében. Pápa város képviselőtestülete is szívélyes hangú távirati meghívót kapott az alispántól az ünnepélyre és elhatározta, hogy a következőket küldi ki az ünnepségre, min Pápa város képviselőit: dr. Tenzinger József polgármestert, Csoknyay Károly főjegyzőt, Darányi Ágoston uradalmi jószágkorraányzót, Somogyi József és Zakots István képviselőtestületi tagokat. A polgármester felhívta a közgyűlés tagjait a küldöttséghez való csatlakozásra, hogy Pápát minél méltóbban képvisel-hessék. Az ünnepélyen képvisellettik magukat a dunántúli református egyházkerület és a pápai tanintézetek is.

— **A soproni katonai főreáliskola hőseinek emléke.** A soproni m. kir. katonai főreáliskola parancsnoksága a világháboruban elesett és a forradalom alatt vértanu halált szenvedett volt növendékeinek emlékéért óhajta megörökíteni. Ezért felkéri az áldozatok szüleit, hozzátartozóit, barátait és ismerőseit, hogy ebben a törekvésében támogassák és a volt növendékek életrajzát, harctéri működését, kiüntetésit röviden megírva, lehetőleg fényképpel ellátva az iskola parancsnokságának mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

— **A közgazdasági fakultás ünnepes megnyitása.** Folyó hó 31-én vasárnap les: a budapesti kir. magyar tudományegyetem közgazdasági fakultásának megnyitása. Az ünnepségeket Horthy Miklós kormányzó nyitja meg, amelyen részt vesznek a külföldi hatalmak képviselői is.

— **A keresztény Kisgazda- és Földmives Szövetségbe** legújabbán beléptek a következő községek: Bakonygyirót, Bakonyzentlászóló, Veszprémmarsvári, Sikátor és Réde. — Csak így tovább; biztos a győzelem.

— **A keszthelyi premontrei-rend jubileuma.** A csornai premontrei kanonok-rend keszthelyi társaságának tagjai és a főgimnázium ifjusága nagy fénnel ünnepelte meg a rend alapításának nyolcszázadik évfordulóját. Az ünnepség, amelyen Keszthelyi társadalmának minden rétege szívvel-lélekkel részt vett, a főgimnázium tanári kara tisztelgésével kezdődött, Berkes Ottó igazgatónál, aki ez alkalommal mondta ezüstmiséjét. Festetich Tasziló herceg is fölkereste az igazgatót, akinek meleg szavakkal gratulált. A jubiláns fényes segédlettel ünnepes misét mondott. Az iskolai ünnepségen, melyen Berkes Ottó igazgató, dr. Gotzy Mihály és Horváth Antal tanárok méltatták a rend magyarországi működését, az ifjusági énekkar előadta Supper Alfréd csornai karnagy remek Norbert-himnuszát. Reich Imre városbíró a jubileum alkalmából egy főgimnáziumi tápintézetre gyűjtést rendezett, melynek eredménye, noha eddig csak huszonötven adakoztak, máris több száz ezer koronánál.

— **Nem lesz tengerikivitel.** A vármegyei törvényhatóságok jelentést tettek a közéletelmzési miniszternek arról, hogy egyes vállalatok és magánosok a tengeritermés zár alá helyezésének tartama alatt nagyobb vásárlásokat eszközöltek és ez által megakadályozták azt, hogy a kisemberek a hízaláláshoz szükséges tengerihez hozzájussanak. Ezeket a vásárlásokat az illetők a kivétel reményében eszközölték és Ausztriába, valamint Csehországba akarták szállítani, részint pedig a hazai szeszyárak részére. Mint értesülünk, Vass József közéletelmzési miniszter egyrészt a zsír szükséglet biztosítása, másfelől annak az érdekek megóvása szempontjából, hogy a tengeri sertés és zsír alakjában exportálható legyen, arra az állásponton helyezkedett, hogy a tengeri kivitelét ebben a gazdasági esztendőben nem engedélyezi. Az erre vonatkozó. rendelet a hivatalos lapban a legközelebb megjelenik.

— **A szászok is kiábrándultak a románokból.** A románok erőszakos, gyűlölködő politikája napról-napra nagyobb elégedetlenséget és elkeseredést vált ki az erdélyi szászok köréből. A félrevezetett, megcsalt szászok, mint ismeretes, a románok bevonulása után Bransch Rezső, volt magyar képviselő vezetésével hűséget esküdtek a románoknak és elismerték Nagyromániát új hazájuknak, melyet a jövőben szívvel-lélekkel fognak szolgálni. Ma azonban már teljesen megváltozott a helyzet és a szászok képviselik Románia politikai életében a legélesebb ellenzékét. A szász sajtó nem csinál titkot abból, hogy a szászokat megcsalták és elárulva, félrevezették vezérei, amikor a románok kezére játszották a népet, úgy, hogy a kijózanodott szász nép nem azonosítja már magát vezéreinek lelkiismeretlen politikájával. Különösen az okoz nagy elkeseredést, hogy a románok nem respektálják azokat az eljogokat sem, amelyeket a szászok a magyar uralom idejében élveztek évszázadokon keresztül. Ugy látszik, a Nagyromániának csufoolt kártavár erősen ingadozik, de nem is le-

het másképp, hisz a románok által elnyomott népek előbb-utóbb belátják, hogy vezérek rútol becsapták őket, amikor a román impériumot a nyakukra hozták.

— **Titokzatos gylkosság a Balatonon.** Klinger Sándor, Klinger Imre és Hoffer Pál borkereskedők október 18-án Badacsonyba utaztak bort vásárolni. Hoffer sárga börtáskában egy millió koronát vitt magával a vásárlás céljaira. A három borkereskedőről azóta nem jött semmi hír. Családjuk feljelentésére, a rendőrség megindította a nyomozást az eltűntek után és megállapította, hogy Fonyód és Mária-telep között egy fölborult csónakot fogtak ki a Balatonból, melynek padja alá egy sárga börtáska és egy kabát volt bedugva. A családok jogi megbizottja, dr. Nemes Károly ügyvéd leutazott a helyszínre és a sárga börtáskában felismerte Hoffer börtáskáját. Pénz nem volt benne semmi. A kabatról megállapították, hogy az egyik csónakosé volt, aki a kereskedőket Badacsonyból át akarta vinni a másik partra. Az eddigi jelek szerint a három kereskedő rablógylkosság áldozata lett.

— **Magyar ásványvíz külföldön.** A háború egész tartama alatt, később a forradalmak és megszállás idején a magyar ásványvizek közül alig került ki a külföldre egyetlen is. Értesüléstünk szerint most a balatonfüredi ásványvíz részére a külföldön sikerült piacot teremteni. Eddig több vagonnal szállították Bécsbe, újabbban Fiumén keresztül Amerikába szállítják a forrás vizét.

— **A csehek garázdálkodása a Felvidéken.** A tót néppárt negyvenegy képviselője és szenátora kiáltvánnyal fordult a tót néphez, melyben a námesztői véres eseményekre tekintettel azt követelik, hogy az egész Felvidékről távolítsák el a cseh katonaságot és tót néppárttal helyettesítsék a cseh legionáriusokat. A képviselők és szenátorok a Felvidék teljes autonómiájának azonnali életbeléptetését követelik. Egy pozsonyi szövetségközi bizottság francia ezredessel élén Námesztóban vizsgálatot indított a cseh katonáktól provokált incidens ügyében és megállapította, hogy cseh katonáknak a tót lakosság elleni terrórájáról van szó, amelyet brutálisabbnak és igazságtalanabbnak aligha lehetne elgondolni. Turócszentmártonban az egyik cseh napilap felhívására a legionáriusok elhatározták, hogy rendet „csinálnak”. Ez a rendcsinálás abból áll, hogy körülbelül száz főből álló különítmény házról-házra jár, a németeket magyarokat lakásaikból kikergetik, sokat kiutasítanak úgy, hogy három napon belül a helyet el kell hagyniok. A hatóság tehetetlen a legionáriusokkal szemben. Vidéken a cseh bandák elvisznek mindent, ami helyéről elmozdítható, a gazdáktól elviszik még a vetőmagot is úgy, hogy a tótok rendkívül el vannak keseredve és úton útfélen hirdetik a csehek elleni gyűlölséget és várják magyar testvéreiket.

— **Elitették a székesfehérvári forradalmi törvényszék tagjait.** A székesfehérvári kir. törvényszék ötös tanácsa nyolc napon át tárgyalta a volt székesfehérvári forradalmi törvényszék tagjainak bűnpörét. Dr. Say Károly táblabíró 27-én hirdette ki az ítéletet, amely szerint a kir. törvényszék dr. Balogh János kir. törvényszéki bírót, a forradalmi törvényszék volt vádbiztosát hét évi fegyházra, ifju Fekete József közmivességét, a forradalmi törvényszék volt elnökét három évi fegyházra, Ferschtlik Józsefet két évi fegyházra és végül Bencsik Józsefet egy évi fegyházra ítélte. Az utóbbi büntetését a királyi törvényszék a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette.

— **A szegedi paprikatermés.** A szegedi állami paprikatermelő telep, amely négy és fél hold területen fekszik, az idei gazdasági évben, amikor háromszor lehetett szedni a paprikát, a négy és fél hold mint-egy 900 füzér paprikát hozott, ami 219 ezer koronát jelent. A termelő telep ezenkívül napraforgót, dohányt ricinust is termelt. Csúpan ricinusból 20.000 métermássa termelt, mely egyedül 120.000 koronát tett ki. A négy és fél hold bevétele meghaladja a 300 ezer korona évi tisztajövedelmét.

— **Halálra ítélték a kommunista röpiratok terjesztőjét.** Már megemlékeztünk arról a kommunista összeesküvésről és izgató kommunista röpiratok terjesztéséről, melynek célja lett volna a véres emlékü diktatúrát az egész Dunántúl a jogrend letiprásával ismét uralomra juttatni. A megfizetett és emberi mivoltukból kivetkőzött bérecek azonban pörül jártak mert részben elfogták őket s a rögtönítélő bíróság most hirdette ki előttük ítéletét: melynek alapján Glatter Józsefet kétél általi halálra, Görög Istvánt pedig 15 évi fegyházra ítélte. Ítélet hirdetés után a bíróság kegelymi tanácssa alakult át.

— **Uj határállépési állomások.** A belügyminiszter az osztrák határ mentén az eddigi állomásokon kívül Lajtaiújfalut is általános átkelesi helyé jelölte meg úgy a ki-, mint a beutazásoknál. Hasonlóképpen általános átkelesi állomássá lett Nógrádszék község is a cseh demarkációs vonalon, a beregmegeyi Torpa község pedig csak a kiutasítottak vagy menekültek befelé való átkelesére szolgál.

— **Bomladozik „Nagyrománia” kártavára.** Romániában és a megszállt területeken a forrongás mind nagyobb mérvet ölt. Az elnyomott, az agyonsanyargatott nép már nyíltan is kifejezést ad románellenes érzelmeinek. Különösen Aradon és környékén nagy az elkeseredés, úgy, hogy a román kormány kihirdette az ostromállapotot. Estétől reggelig az utcán senkinek sem szabad mutatkozni. De hiába van a legszigorubb intézkedés, a forrongás, az elégedetlenség egyre tart. Kolozsváron a magyar lakosság nagy inséggel küzd, mert a románok kenyér és liszt helyett üldözésben és sanyargatásban részesítik szegény testvéreinket.

— **A szerbek nem akarják Pécsét kiüríteni.** A megszállott, az agyonsanyargatott Délvidék jugoszláv államtikára az utóbbi napokban meglátogatta Pécsét és ottani tapasztalatairól nyilatkozott. Pécsről el van ragadtatva a kis hamis, szerinte mindenütt a legnagyobb rend van, a közigazgatás terén semmi terrort nem tapasztalt, a választások törvényes formák között folytak le, az eredmény megfelel az általános hangulatnak. A jugoszláv „államtikár úr” amikor ilyen nagyhangon nyilatkozik, elfelejtette megemlíteni a pécsi polgármester elhurcoltatását és internálását, a rendőrkapitány elbocsátását, a főispán és a cistercita rend igazgatójának rettenetes megkínzását, Linder úr és társainak garázdálkodását, a hadapródiszkolának, a postának kirablását. Ugy látszik, ezek a tisztelt urak hamar elfelejtik azt a sok gagságot, amit lépten-nyomon elkövetnek, vagy amit bérecek végbevisznek, de majd eljön az idő, amikor az orruk alá tartjuk e borzalmas listáját, hogy számot adjanak gagságaikért! A jó pécsi bányákról sem feledkezett meg Miinálkovic „úr”, nekik szükségük van — mondá — a szénbányákra és arra fognak törekedni, hogy Pécs megszállása is minél tovább tartson. Hát csak törekedjenek ezek a rablók, amire akarnak, de ne felejtsek el, hogy mindennek van határa, s ha egyszer el találjuk verni rajtuk a port, ám vessenek magukra a tisztelt bocskorosok.

— **Felhívás.** Felhívom azokat a közalkalmazottakat, akiknek tókereti bérletük volt és az új bérletre a 100 K-t befizették: fáradszámát s a helyszínére, nézzék meg a parcellájuk új számát s a régi igazolvánnyal jelentkezzenek sürgősen lakásomon. Jókai Mór utca 61. szám alatt. — *Walter Gyula titkár.*

— **A csehok francia gyarmati katonaságot kérnek a felvidéki forrongások elnyomására.** Német lap jelentése szerint Benes, a csehok külügyminisztere, a Felvidéken napirenden levő forrongások elnyomására a francia kormánytól 200.000 főnyi gyarmati szines katonaság kivezénylését kéri a teljesen felbomolni készülő rend fenntartására. A cseh lapok természetesen elhallgatják a kellemetlen hírt, mert ők nem nem írnak másról, csak a tót testvérek megalégedéséről, akiknek most, mint a csehok hirdetik, aranyéletük van a megszállás alatt, — a német lap által közölt hír pedig éppen az ellenkezőről tanuskodik.

— **Sztrájkolnak az oláh vasutasok.** Október 17-ike óta Romániában és a románok által megszállott területeken szünetel a vasúti forgalom. A román kormány mindent elkövetett a sztrájk megszüntetésére, azonban sikertelenül. A sztrájk oka az volt, hogy a román kormány a különböző sztrájkok alkalmával tett ígéreteit nem váltotta be, sőt a magyar vasutasokat hazafias érzelmeik miatt a legmostohább elbánásban részesítette, másrészt: a megszállott területekről számszámra utasította ki a magyar érzelmű tisztviselőket. A sztrájkolók ultimátumot intéztek a kormányhoz, amelyben a kiutasítások megszüntetését, a hangoztatott ígéretek valóra váltását és a hadiállapot megszüntetését kéri. A román kormány az ultimátumra azzal felelt, hogy az összes vasutasok, tekintet nélkül beosztásukra, 24 óra alatt kötelesek katonai szolgálatra bevonulni. A vonatvezetők és fűtők 65. éves korhatárig szintén jelentkezni tartoznak. A kiadott rendelettel azonban a kormány a rendet nem bírta helyreállítani, azért október 21-én elhatározta, hogy ha 22-én reggel 8 óráig a sztrájk meg nem szűnik, akkor a szociálista képviselők mentelmi jogát felfüggeszti és hadbírótság elé állítja őket. A sztrájk azonban mindezek ellenére tovább tart és Románia közéletét katasztrófával fenyegeti.

— **Elfogató parancs.** A királyi ügyészség elfogató parancsot adott Veigner Nándor soffőr ellen, aki mint a Cserny-féle terror csapat tagja több gyilkosság elkövetésére szövetkezett, továbbá Kasza Imre asztalossegéd ellen, aki a proletárdiktatura idején izgatás büntetést követte el.

— **A cseh hivatalnokok nem köthetnek házasságot a Felvidéken.** A cseh minisztertanács egyik rendeletében megtilja a cseh hivatalnokoknak a Felvidékről való nősülést. Aki ennek ellenére felvidéki leányt vesz nőül, az nem kaphatja meg a napi 40 korona pótlékot. Ennek a rendelkezésnek a kiadása, azt hisszük, teljesen felesleges volt, mert a felvidéki lakosság gyűlölete a csehekkel szemben olyan nagy, hogy csak a legrikkább esetben fordul elő cseh-tót házasság.

— **Lopások.** Neufeld Anna zalaegerszegi lakostól 2300 korona értékű ruhaneműt elloptak, ugyanaz a tettes a mozit is megfizette látogatásával, ahonnan nagyböngő összegű pénzt és egyéb tárgyakat is magával vitt. A gyanu Szabó József zalaegerszegi születésű ácssegéd ellen irányul. Körözését elrendelték. Felalálása esetén átadandó a rendőrségnek.

Vanotha Annától Cserenyés, Mária 22 éves budapesti születésű leány, szövetet és nagyobb mennyiségű ruhaneműt lopott. A kár 3000 korona.

Pítzer Gábor kalauztól Kocsi István, aki nála volt lakáson és koszon 12.000 korona értékű ruhaneműt ellopva megszökött. Nevezett az Esterházy uradalom kertjében dolgozott. Aki tud róla jelentkezze a rendőrségen.

Sztárovics Józseftől a vonaton 400 koronát és igazoló iratait lopták el.

Krausz Jakab pápai lakostól 1200 korona értékű ruhaneműt loptak el.

— **A népszámlálás** minden tíz évben szokták megismételni. Az idén megint itt a sora. Olyan szomorú viszonyok között érkezünk el a legújabb népszámláláshoz, amelyre még nem volt példa, amióta szerbeszámba veszik népünket. A népszámlálást az idén valószínűleg nem az év utolsó napján fogják eszközölni, mert a statisztikai hivatal igen helyesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Szilveszter napja nem alkalmas a szükséges adatoknak összegyűjtésére. Ilyenkor vannak a gazdasági cselédváltozások. Ilyenkor vakációznak a diákok. Sokkal pontosabb adatokat lehet kapni, ha december végén vagy annak elején határozzák meg a népszámlálás időpontját. A statisztikai hivatal serényen készüldik már a népszámlálásra, mostan dolgozza ki a nemzetgyűlés által elfogadott számláló lapokhoz kibocsátandó végrehajtási utasítás szövegét. Ebbe a munkálatba bevonták az érdekeltség képviselőit is.

— **Munkaalkalom.** A győri hatósági munkaközvetítő hivatal értesítése szerint foglalkozást kaphatnak Győrött: 2 cipész, 7 gyári-munkás, 1 kosárfonó, 2 férfi-szabó, 11 szállító-munkás, 6 házcseled és 6 tanonc ipari szakmunkára. Vidéken: 2 ács, 1 borbély, 3 cipész, 1 kefekötő, 1 kerégyártó, 1 férfiszabó és 1 kocsis. — Foglalkozást keres: 4 asztalos, 1 cukrász, 3 gépész, 4 gépkezelő, 4 kovács, 3 kőmives, 6 lakatos, 3 mészáros, 1 molnár, 2 műszerész, 1 szállodalalkalmazott, 1 szíjgyártó, 1 vas- és fémstergályos, 4 magántisztviselő, 5 kereskedősegéd, 10 szolga, 3 háztartási kisegítő személyzet. Jelentkezni a város főügyi osztályánál lehet, ahol az illetők bővebb felvilágosítást nyernek.

— **Közalkalmazottak vasúti kedvezménye.** A mai lapok közlik, hogy a közalkalmazottaknak nyújtott eddigi vasúti kedvezményt újabb 120.000 közalkalmazottra kiterjesztették. Minthogy a közalkalmazottak eddig is kivétel nélkül részesültek utazási kedvezményben, itt valószínűleg annak a régi kívánságnak teljesítéséről van szó, hogy a nem állami alkalmazású közalkalmazottak családtagjai is megkapják az államiaknál eddig is engedélyezve volt kedvezményt.

— Egy zsebkendő találatot; tulajdonosa jelentkezze a rendőrségen.

Állami anyakönyvi kivonat.

Születtek:

Okt. 25. Segal Sándor szabósegéd és neje Krausz Rozália fia: Miklós, izr. — Németh József rendőr és neje Hetesi Jolán fia: József, ref.

Okt. 26. Pap Sándor rendőr és neje Molnár Zsófia leánya: Margit, ref.

Okt. 27. Hoffmann Adolf mészkereskedő és neje Grész Hermína fia: Sándor, izr.

Okt. 28. Gyenes József rendőr és neje Mészáros Erzsébet leánya: Juliánna, rk. — Glasser István pénzügyőri szemlélsz és neje Nitach Zsuzsanna leánya: Otília, rk.

Meghaltak:

Okt. 22. Kis Antal hentes, rk., 45 éves, szívkedés.

Okt. 23. Beck József lakatos, izr., 40 éves, vérhas.

Okt. 24. Legény Imre, rk., 1 éves, bélhurut.

Okt. 25. Özv. Győrök Károlyné Vég Katalin nap-számosnő, rk., 70 éves, elagulás — Margl Imre, rk., 10 napos, veleszületett gyengegég.

Okt. 26. Borbély Jánosné Németh Anna nap-számosnő, ev., 48 éves, szívba.

Okt. 28. Horváth Imréné Pap Rozália sertés-hizlaldás neje, ev., 57 éves, rák.

Házasságot kötöttek:

Okt. 23. Németh József hentes, rk. és Molnár Mária dohánnyári munkásnő, rk.

Okt. 25. Kozma István ny. vasúti váltókezelő, rk. és Czifra Anna dohánnyári munkásnő, rk.

Okt. 26. Heller Márton földbőrő, izr. és Kaufmann Erzsébet, izr.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zoltay Sándor.

Pápa, 1920. Főszerkesztői könyvnyomda.

LUDVIG NŐVÉREK divatterme

Pápa, Márton István utca 4. sz. alatt.

Raktáron tartunk a legutolsó divat szerinti elegáns, modell kalapokat. Nagy választék filc és velour kalapokban.

Úgy női, mint férfi-kalapok átalakítását és vasalását saját műhelyünkben 2—3 nap alatt elkészítjük a legdivatosabb formákra. — Gyászkalapokat gyorsan és pontosan készítenek.

Kérjük a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, s maradtunk

kiváló tisztelettel:

LUDVIG NŐVÉREK.

ELSŐ PÁPAI ASZTALOS IPAROSOK

TERMELŐ SZÖVETKEZETE.

Pápa, Török Bálint-utca 1. (Sörház.)

Tisztelettel értesítjük Pápa város és vidéke n. é. közönségét, hogy cégünk, a közel jövőben egy éve lesz, hogy megkezdte működését, melyet csak a n. é. közönség szíves pártfogásának köszönhet. Az irántunk megnyitkozott szép bizalom arra ösztönöz bennünket, hogy még intenzívebben fejlesszük iparunkat és minden törekvésünk oda irányul, hogy t. megrendelőink igényeit jó és lehetőség szerinti olcsó munkákkal kielégíthessük.

Cégünk vállalkozik az asztalos szakmába vágó mindennemű munkára, úgymint: épület- és bútormunkára, portálok, üzleti és konyhaberendezések stb. készítésére.

Saját készítményű bútorokat állandóan raktáron tartunk. Saját érdekében cselekszik, ha megtekinti dús választéku bútorraktárunkat és butorszükségletét nálunk szerzi be.

Javításokat gyorsan és méltányos áron eszközölünk.

Terveket és költségvetéseket készséggel szolgálunk.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, — vagyunk

Pápa, 1920 október 21. kiváló tisztelettel:

Első Pápai Asztalos Iparosok Termelő Szövetkezete.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső hosszú-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök.

Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok.

Csengők. Főző- és fűtőkészülékek. Házitelefon.